

EEN TOEKOMST VOOR BESTUURLIJKE VERANDERING(?)

Lezingen op regionale samenwerking
en gemeentelijke herindeling

C.L.
B. CENTRUM VOOR
LOKAAL BESTUUR

GEEN DRAAGVLAK VOOR GROOTSCHEEPSE VERANDERINGEN

'Slechts eens in de zoveel tijd is er een draagvlak voor grootscheepse veranderingen in de bestuurlijke organisatie. En die is er nu niet. Daarom kies ik voor de houtjes-touwtjes-benadering: een paar druppeltjes olie om de boel gaande te houden in plaats van een heel nieuw motorblok.'

Nu de tijd niet rijp is voor grote veranderingen, stelt oud-gedeputeerde van Noord-Holland en huidige directeur van het Bouwfonds, Friso de Zeeuw, prioriteiten. 'Op dit moment speelt, dat het verplichtende karakter van de WGR (Wet Gemeenschappelijke Regelingen) wordt afgeschaft en er naar de toekomst van de Kaderwetgebieden moet worden gekeken. Bij de Kaderwet bespeur ik een toenemende animo om deze te verlengen. Daar kan dan ook een betere democratische terugkoppeling bij worden gemaakt. Ik zou naar een mix van de WGR en de Kaderwet willen, waarbij de intensiteit van de samenwerking kan worden aangepast aan de behoefte van de regio.'

Het maken van nieuwe regels staat daarbij voor hem niet op de eerste plaats. Heel veel zaken kunnen nu ook al, maar daar moeten afspraken over worden gemaakt. De Zeeuw haalt het voorbeeld aan van een bijeenkomst van de regioraad van Zuid-Holland in Dordrecht. 'Dat is een regio waar best wat gebeurt, vooral in de Drechtsteden, maar dan zit zo'n hele zaal vol met raadsleden en het enige waar ze het over hebben, is het reizen van burgemeesters naar Engeland en de aanschaf van een noodhulpvoertuig.' De verantwoordelijkheid voor een betere invulling voor de rol van de raden ligt wat hem betreft zowel bij de gemeenteraden als bij de college's van B en W. 'Het is ons nog steeds niet gelukt om dat goed te regelen. We laten ze ook over ditjes en datjes praten. Terwijl aan de andere kant geen raadslid opstaat die zegt dat de bijeenkomst waardeloos was en er de volgende keer ook over andere, inhoudelijke, zaken moet worden gepraat.'

Een andere 'klassieker' vindt De Zeeuw, dat regionale samenwerking nog te veel een aangelegenheid van burgemeesters is. 'Wethouders komen daar onvoldoende aan te pas, laat staan gemeenteraden.' Volgens hem komt dit omdat regionale samenwerking abstract en tijdrovend is. Daarbij komt dat de oriëntatie van wethouders in de regel lokaal is en die van burgemeesters juist ligt buiten de gemeentegrens. De Zeeuw pleit daarom voor een goed opdrachtgeverschap. 'De kwesties die je regionaal wilt oppakken, moet je van tevoren met de gemeenteraden heel goed bediscussiëren. Vervolgens moeten de raden dan wel ruime bevoegdheden geven aan de dagelijkse besturen.'

De Zeeuw realiseert zich dat zijn voorstel geen structurele oplossing biedt en neerkomt op het plakken van

pleisters. Maar omdat betere oplossingen niet voor handen zijn, kiest hij voor een rol als 'hulpje in de huishouding' om zo het bestuur wat beter te laten functioneren. En dat in een tijd waarin regionale samenwerking volgens hem nog steeds toeneemt en aan belang wint. Dat is volgens hem niet alleen het geval in stedelijke gebieden, maar ook in plattelandsgebieden. 'Gemeenten onderkennen daar dat ze plattelandsbeleid niet alléén kunnen maken.'

Het democratische gat dat door regionale samenwerking ontstaat, ziet hij niet exclusief opgelost worden door de provincie een rol als regisseur of scheidsrechter te geven. 'Bij veel beleid gaat het om coproducties en daarin spelen provincies zelf ook een rol.' Provincies voorzien van een gesloten huishouding waardoor de rol van de provincie als arbiter en als medespeler uit elkaar wordt gehaald, vindt hij geen oplossing. 'Dat lijkt mij te veel op veredeld punaisepoetsen. Immers heel veel taken van de huidige provincies komen dan in de gesloten huishouding terecht.' Wel ziet hij wat in getrapte verkiezingen van provinciale staten door de gemeenteraad, als punt van discussie. 'Maar ik stel voorop dat bij zulke veranderingen niet mijn prioriteit ligt.'